

М.Қозыбаев атындағы СҚУ тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі Басқарма мүшесінің м.а., әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілі Н.Ә. Баимбетовтың «М. Қозыбаев атындағы СҚУ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметі туралы» баяндамасы

М.Қозыбаев атындағы СҚУ ақпараттық ашықтықты және білім беру қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында қызметкерлер мен білім алушылар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетаным мен мінез-құлықты қалыптастыру мен дамыту бойынша үлкен жұмыс жүргізуде.

Біздің университет өз қызметінде негізгі принциптердің бірі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, парасаттылық және академиялық адалдықты қабылдайды. Осыған байланысты 2018 жылдың 25 желтоқсанында М.Қозыбаев ат. СҚМУ-да «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесі құрылды. 2019 жылдың 2 қыркүйегінен бастап университеттің штаттық кестесіне «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесінің офицері комплаенс академ лауазымы енгізілді.

Жобалық кеңсе 2020-2025 жылдарға арналған М.Қозыбаев ат. СҚМУ-дың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясын әзірледі. Ол университетте сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асырудың негізгі мақсаттарын, міндеттерін анықтайды. Стратегия атқаратын лауазымына, ғылыми дәрежесіне және білім алушының әлеуметтік мәртебесіне қарамастан, әрбір қызметкер үшін міндетті мінез-құлық моделін белгілейді.

Стратегияның мақсаты: ЖОО-дағы сыбайлас жемқорлықты барынша тиімді және пәрменді жоюға бағытталған шараларды қабылдауға және нығайтуға жәрдемдесу; сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне «нөлдік» төзімділік атмосферасын құру арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы қозғалысқа университеттің барлық қызметкерлері мен білім алушыларын тарту.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін неғұрлым тартымды салалар болып табылады:

- қаржылық-шаруашылық қызмет: қаржылық (есепке алу, жұмсау, ТМҚ) және шаруашылық (ТМҚ сатып алу және есептен шығару негізділігі, жарғылық емес кәсіпкерлік қызмет тәуекелі, қоймаларда сақтау) және т. б.

- халықаралық ынтымақтастық;
- қабылдау комиссиясының қызметі;
- оқу үдерісі, емтихан сессиясы;
- ғылыми-зерттеу жұмысы;
- магистратураға, докторантураға қабылдау.

Осы бағыттар бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту мақсатында мынадай шаралар қабылданды.

Қаржы-шаруашылық қызметі. Жабдықтар мен басқа да тауарлар мен қызметтерді сатып алу қолданыстағы заңнамаға қатаң сәйкестікте мемлекеттік сатып алу порталы арқылы жүргізіледі. Бөлімшелердің сатып алуға арналған барлық өтінімдері және қосымша ақылар мен үстемеақыларға байланысты мәселелер бюджет комиссиясының, қосымша ақылар жөніндегі комиссияның отырыстарында алқалы түрде қаралады.

Халықаралық ынтымақтастық саласындағы тәуекелдер де барынша азайтылады. 2019 жылдан бастап академиялық ұтқырлық бағдарламасы бойынша орындарды ҚР БҒМ жанындағы комиссия конкурстық негізде бөледі.

Қабылдау комиссиясының қызметі «бір терезе» сервистік қағидатын енгізу есебінен бүгінгі күні ашық болып табылады. Электрондық кезек енгізілді, барлық процесс және құжаттарды қабылдау мерзімі туралы хабарландыру, қажетті құжаттар тізбесі университет сайтында және әлеуметтік желілерде жарияланады.

Оқу процесі университет қызметіндегі басты процесс болып табылады. Біздің университеттегі емтихандардың 90% - ы жазбаша түрде қабылданады. Емтиханға проектор-сарапшылар ретінде ерікті-студенттер қатысады. Барлық білім беру бағдарламаларында «академиялық жазу негіздері» және «құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл негіздері» пәндері енгізілген, онда білім алушыларға плагиатқа жол бермеу мақсатында бөгде мәтіндерден дәйексөз алу қағидалары, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, ішкі нормативтік құжаттардың негіздері, парасаттылық қағидаттары түсіндіріледі. «Құқықтық пәндер» кафедрасының оқытушылары сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырып бойынша оқу - әдістемелік әдебиеттер шығарады.

Ғылыми-зерттеу жұмысы барысында авторлардың адалдығы плагиатқа қарсы жүйе арқылы тексеріледі. Қазіргі уақытта антиплагиат тек курстық, дипломдық жобалардан және диссертациялардан ғана емес, сонымен қатар «СҚУ хабаршысында» және біздің университет өткізетін ғылыми - практикалық конференциялар жинақтарында жариялануға арналған материалдардан да өтеді.

Магистратура және докторантураға қабылдау да өзгерістерге ұшырайды. 2019 жылдан бастап магистратура мен докторантурадағы гранттар кешенді тестілеу нәтижелері бойынша ҚР БҒМ арнайы комиссиясымен «грант білім алушыларға тиесілі» қағидаты бойынша бөлінеді. Сондай – ақ, 2020 жылдың тамыз айында магистратура мен докторантураға түсу үшін кешенді тестілеуді тапсыру барысын сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің Облыстық арнайы мониторингтік тобының мүшелері және «Қызылжар-адалдық алаңы» жобалық кеңсесінің өкілдері қадағалады.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың пәрменді тетігі қоғамдық бақылау болып табылады. Бұл бағытта біздің университетте алқалы басқару органдары – Ғылыми кеңес, ректорат жұмыс істейді. Сапа менеджментінің өзіндік жүйесі және ішкі аудит қызметі бар.

М. Қозыбаев ат. СҚУ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясының 7-тармағына сәйкес., университетте стратегияны іске асыруды бақылау түрлі әдістермен жүргізіледі:

- жоғары мектептің білім беру процесінің барлық салаларында кәсіби этика нормаларын сақтауды талап ететін Әдеп кодексін мүлтіксіз сақтау.

Осы бағытта М.Қозыбаев ат. СҚУ Әдеп кодексін әзірлеп, енгізді. Жеке академиялық саясат пен Академиялық адалдық ережелері әзірленіп, енгізілді (ректормен 06.09.2019 ж.бекітілген). Білім алушылар осы құжаттармен бірінші курс барысында танысады. Бұл құжаттармен білім алушылар университеттегі оқудың бірінші аптасы барысында кураторлық сағаттарда танысады және оқу тобының журналына танысу туралы, ал профессорлық-оқытушылық құрам жұмысқа қабылдау кезінде өз қолдарын қояды. Кодекстердің электрондық нұсқалары университет сайтында бар.

М. Қозыбаев ат. СҚУ мүшесі болып табылатын «Академиялық адалдық Лигасы» қағидаларын сақтау. 2018 жылдың тамыз айынан бастап; Бұл бағытта мақсатты жұмыстар жүргізілуде М.Қозыбаев ат. СҚУ Ғылыми кеңесінің қызметі аясында. 2020 жылдың наурыз айында «Академиялық адалдық лигасының қағидаларын іске асыру» мәселесі бойынша комиссия құрды. Оның қызметінің нәтижелері бойынша ЖОО қызметінде ішінара орындалмайтын қағидаттар бойынша жұмыстың негізгі бағыттары айқындалды. Сонымен қатар, 2020 жылдың қазан - қараша айларында ПОҚ, қызметкерлер мен білім алушылар арасында академиялық адалдық лигасының қағидаларын іске асыру мәселесі бойынша сауалнама жүргізілді. Нәтижелері қазір өңделіп жатыр және жақын арада ЖОО-ның барлық мүдделі лауазымды тұлғаларының назарына жеткізілетін болады.

«Sanaly urpaq» жобалық кеңсесінің ішкі парасаттылық пен адалдықты тәрбиелеуге бағытталған жұмысы;

Осы бағыт бойынша 2020 жылы «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесі бірнеше жобаны жүзеге асыруда:

2020 жылдың қыркүйек айында таныстыру апталығы барысында кеңсе қызметкерлері мен еріктілері бірінші курс студенттерімен кездесулер өткізіп, университеттің академиялық адалдық ережелері, Академиялық саясаты және Этикалық кодексі туралы айтып, бұзушылықтардың нақты мысалдарын келтірді.

1 қыркүйек күні факультеттерде «Қожа Ахмет Ясауи: әділдік жолында» тақырыбында «парасаттылық сағаты» өткізілді, онда білім алушыларға ойшының рөлі және оның ғылыми еңбектері - Диауни Хикметтің адалдық пен парасаттылыққа шақыратын «Даналық кітабы» туралы айтылды.

10 қыркүйекте бірінші курс студенттеріне арналған «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесінің тұсаукесері өткізілді, онда кеңсе қызметкерлері жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы айтып, «парасаттылық елшілері» қозғалысына қосылуға шақырды.

21 қыркүйекте «The honest way» квесті өтті, онда қатысушы - факультет өкілдері адал академиялық қоғамдастықты қалыптастыру тақырыбы бойынша тапсырмаларды шешті.

28 қазанда ТӘЖД және «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесі СҚО Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметімен бірлесіп дебаттық турнир өткізді, оның негізгі тақырыбы елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдағы тәжірибесін зерделеу және еліміздегі жағдайды салыстыру болды.

17-18 қарашада «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесі екі күндік «Адал пікір»

воркшопын өткізді, онда кеңсе қызметкерлері түрлі факультеттердің студенттерімен бірге негізгі ұғымдармен танысты. «Академиялық адалдық», «Парасаттылық», жағдайлардың нақты кейстерін талдап, осы жұмысты жетілдіру бойынша бірқатар ұсыныстар әзірледі.

аттестаттау, рейтингтік бақылау, емтихан сессияларын өткізу кезеңінде заңсыз сыйақы алуды жоюға бағытталған «Таза сессия / Таза сессия» республикалық науқанына қатысу;

Жыл сайын біздің жоо «Таза сессия» акциясын өткізеді. Акция штабы құрылып, жұмыс жоспары жасалды. 2020-2021 оқу жылының қысқы емтихан сессиясы барысында екінші рет М.Қозыбаев ат.СҚМУ студенттерінің ішінен 20 волонтер болды. емтихан өткізу барысында Проктор ретінде қатысады. Олар университеттің академиялық адалдық ережелерінің сақталуын қадағалайтын болады.

Барлық факультеттерде эдвайзерлік сағаттар өтеді, онда білім алушыларға әділ баға алу және адал оқу қажеттігі туралы тағы да еске салады. Әлеуметтік желілерде академиялық адалдықты сақтауға шақыратын бейнероликтер мен постерлері бар ақпараттық науқан ұйымдастырылады.

Сессия басынан «Қауырт желі» жұмысын бастайды, онда «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесінің қызметкерлері сыбайлас жемқорлық немесе академиялық адалдықты сақтамау дерегі туралы хабарлай алады.

- жыл сайынғы негізде әлеуметтік «Оқытушы студенттер көзімен»; сауалнама жүргізу

- «сенім телефонының», ЖОО сайтындағы ректор блогының, хаттар мен өтініштерге арналған пошта жәшіктерінің жұмыс істеуімен;

Жыл сайын білім алушыларға сауалнама және «Оқытушы студенттер көзімен» әлеуметтік сауалнама жүргізіледі.

М. Қозыбаев СҚМУ ресми сайтының басты бетінде. <http://www.nkzu.kz> / «Ректор блогы» қосымша парағы бар, онда барлық мүдделі тұлғалар тұрақты негізде өздерін қызықтырған сұрақтарға жауап алу мүмкіндігіне ие болады <http://www.nkzu.kz/blog/10>.

Сондай-ақ университеттің барлық оқу ғимараттары мен жатақханаларында «Сенім жәшігі» орнатылған. 2020-2021 оқу жылында оларға өтініштер түскен жоқ.

– М.Қозыбаев ат. СҚУ сенім телефоны 8-7152-49 - 36-60 жұмыс істейді. Университет сайтында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» онлайн-порталы жұмыс істейді, онда оқу процесінде босаған бос мемлекеттік білім беру гранттары, жатақханалардағы Бос орындар, ПОҚ мен қызметкерлерге пәтер беру кезектілігі, студенттердің үлгерімі мен сабаққа қатысуы туралы мәліметтер үнемі орналастырылады. Университеттің ресми сайты арқылы жатақханаға орналасу мүлдем мөлдір, сонымен қатар спорт секцияларына жазылу да онлайн режимінде жүргізіледі. Сондай-ақ, әлеуметтік желілерде «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесі арқылы сұрақ қою мүмкіндігі бар.

- **қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық бұзушылықтары үшін басшының жеке жауапкершілігі (орнынан түсуі);**

Бұл қағида барлық құрылымдық бөлімшелер басшыларының лауазымдық нұсқаулықтарында бекітілген.

-ішкі нормативтік-құқықтық актілерге сараптама жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

Осыған байланысты сараптама үнемі жүргізіледі және ішкі нормативтік-құқықтық құжаттар жетілдіріледі, сапаны Ішкі қамтамасыз ету саясаты іске асырылады.

2020 жылдың қазан айында ЖОО-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы аудит жүргізілді. Қалыптастырылған есеп ҚР БҒМ мен «Адал білім» жобалық кеңсесіне жолданды. Басқарма Төрағасы-ректордың м. а. 2020 жылғы 12 қазандағы бұйрығымен әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкіл міндеттерін атқару тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер бойынша жөніндегі проректор Нұрлан Әбішұлы Баимбетовке жүктелген

Академиялық адалдық қағидалары мен Әдеп кодексін бұзу жағдайлары Әдеп жөніндегі комиссияда қарастырылады, оның құрамына ПОҚ, тәжірибелі заңгерлер, «Саналы ұрпақ» жобалық кеңсесінің және студенттік өзін-өзі басқару өкілдері кіреді. Комиссия 2020-2021 оқу жылында Әдеп кодексін бұзудың 1 жағдайын қарады. Аталған қызметкерге қатысты тиісті шаралар қабылданды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту және қызмет көрсетудің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында студенттерге қызмет көрсету орталығы жұмыс істейді «QYZYLJAR».

Ашықтық пен айқындықты қалыптастыру мақсатында Студенттік өзін-өзі басқару белсенділері: студенттік ректорат, Жастар ісі жөніндегі Комитет және студенттер кәсіподағы алқалы органдар мен университеттің тіршілік әрекеті мәселелері жөніндегі түрлі комиссиялардың құрамына кіреді.

М.Қозыбаев ат. СМУ өткізілетін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар. дәйекті сипатқа ие және ЖОО қызметінің ашықтығы, айқындығы қағидаттарына негізделген.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйелі жұмысты жалғастыру мақсатында ұсынамыз:

1. Университет қызметінің үдерістерін цифрландыруды жалғастыру.
Отв.: цифрландыру жөніндегі менеджер мерзімі: тұрақты

2. ҚР БҒМ ұсынымдарына сәйкес ӘБҚ қызметкерлерін жұмысын жақсартуға ынталандыратын және көзге түскен қызметкерлерге қаржылық қолдау көрсететін «айдың үздік қызметкер» конкурсын енгізу.

Жауапты: ПБҚ жетекшісі

Мерзімі: 01.01.2021

**Тәрбие жұмысы және әлеуметтік
мәселелер жөніндегі
Басқарма мүшесінің м.а.**

Н. Баимбетов